

Chique wijken: Waak beter over stadsbeeld

Door Jeroen van Raalte

Het beschermde stadsgezicht staat onder druk, waarschuwen negen wijkberaden. Volgens hen laat de gemeente te veel ongepaste bouwplannen toe.

In een rapportage hebben bewonersoverleggen van negen rijksbeschermden wijken, waaronder het Statenkwartier, Duinoord en Zorgvliet, hun grieven verzameld. Volgende week overhandigen zij deze aan wethouder Martijn Balster (PvdA, wonen). In hun analyse stellen ze dat de beschermde status van hun wijken weinig voorstelt. Op papier waakt de rijksoverheid over de historische aanblik, in de praktijk hebben ontwikkelaars, beleggers en particulieren vrij spel. Via 'sluiproutes' kunnen zij bouwen en vertimmeren naar believen.

Steen des aanstoots is de kruimelregeling, die ontwikkelaars toestaat om van het bestemmingsplan af te wijken. "Die regeling is een ramp," zegt Bert Wolting van Wijkoverleg Zorgvliet. "In het hele land maken ontwikkelaars er misbruik van." Ze mogen bijvoorbeeld 10 procent hoger bouwen dan het bestemmingsplan toestaat. Zo geschiedde op de Scheveningseweg, vertelt Abe van der Werff, secretaris van stichting Bescherming Architectuur Statenkwartier (BAS). Amvst herontwikkelde daar het voormalige UWV-kantoor. Nadat de buurt zich roerde, kwam er een opening tussen twee van de drie gebouwen. "Dat hebben ze vervolgens verzilverd door een etage erbovenop te plakken. De rechter keurde het goed, vanwege de kruimelregeling."

Volgens de wijkoverleggen zijn veel regels, ook het splitsingsverbod, te omzeilen. Doorgaans gaat het om kleine afwijkingen, maar veel kruimels maken een brood. "Het gevelbeeld wordt aangepast," stelt Van der Werff. "Wat heeft die beschermde status dan voor zin?" Hij hoopt dat de 10-procentregel niet langer wordt toegestaan in rijksbeschermden wijken.

Dakopbouw

Ook de wildgroei van dakopbouwen is hun een doorn in het oog. Tuurlijk, er zijn mooie uitvoeringen, maar er zijn ook genoeg bouwsels die het stadsgezicht ondergraven. Berucht is het iconische torentje op de hoek van het Frederik Hendrikplein dat moest wijken voor een dakopbouw, tot grote woede van omwonenden. "In wijken als Duinoord en het Statenkwartier staan megagrote huizen," zegt Van der Werff. "Waarom hebben die een dakopbouw nodig? Omdat een projectontwikkelaar de panden wil splitsen en eraan wil verdienen."

De gemeente is veel te liberaal in zijn vergunningenbeleid, stellen de wijkberaden. Dat stamt nog uit een tijd dat de stad leegliep, vertelt Marc Scheidius van de Werkgroep Stadsbeeld in Duinoord. "Toen was het beleid



Bert Wolting, Abe van der Werff en Marc Scheidius in een voortuin in het Statenkwartier. Negen rijksbeschermden wijken trekken samen op. | Foto: Eveline van Egdom

erop gericht de bevolking in stand te houden, zodat de stad niet minder geld uit het Gemeentefonds zou krijgen. Dat is een

'De kruimelregeling is een ramp'

oneigenlijk doel." Op het dieptepunt van de economische crisis gooide de gemeente veel welstandscriteria overboord, schrijft het collectief. Het resultaat daar-

van is een ratjetoe aan bouwstijlen en -materialen. In hun rapportage hebben de wijken een voorzetje gedaan om het oude, strenge gevelbeleid in ere te herstellen.

Trots

Ze zijn 'bepaald geen moppergezelschap', benadrukken de heren. "Wij zijn trots op onze wijken." Ze hebben veel architectonische en historische kennis in huis, die ze met de gemeente willen delen. Ze willen gesprekpartner zijn. Na lang trekken, heeft de BAS een afspraak met de welstandscommissie. Ook Wijkoverleg Zorgvliet heeft een voet tussen de deur, vertelt Wolting. Na

de affaire rond de Martelaren van Gorcumkerk (van de gemeente kreeg projectontwikkelaar VolkerWessels een vrijbrief om de kerk te slopen voor woningbouw) is de buurtbewoners beloofd dat zij vaker geraadpleegd worden. "Met wethouder Anne Mulder (VVD, stadsontwikkeling, red.) hebben we afgesproken dat een haalbaarheidsstudie naar dit soort projecten eerst met ons wordt besproken, alvorens de bestuurlijke besluitvorming plaatsvindt."

Een dag voor het interview had hij vrienden uit Amsterdam over de vloer. "Wat houden jullie het hier mooi," zeiden ze. Nou, daar moeten we hard voor knokken."